

en da kan spørre om er hvordan grunnen forholder seg med hensyn til vanninnhold, hvordan markens eksposisjon er, hvilken høyderegion stedet tilhører, og hvordan det stiller seg med grunnens næringsinnhold.»

Med andre ord gir de kvartærgeologiske karter med beskrivelser en god oversikt over det naturlige grunnlag for jordbruksdrift og skogproduksjon i de distrikter som er undersøkt.

Einar Wold.

MYRENE I NÆRØY HERRED, NORD-TRØNDELAG FYLKE.

Av sekretær Einar Wold.

Nærøy herred ligger på nordsiden av Folda-fjorden i Nord-Trøndelag. Herredet består av den ytre del av en halvøy som avgrenses av Folda-fjorden i sør og Sørsalten i nord og dessuten av øyene Nærøy og Marøy og en del av øya Kvingla. For øvrig omfatter herredet en rekke større og mindre øyer.

I nord-øst og øst grenser herredet mot Kolvereid, i sør mot Otterøy, grensen går her midt i Folda-fjorden, og i vest og nord mot Vikna etter skips-leia i Nærøy-sundet. Geografisk sett ligger Nærøy herred mellom parallellene 64° 43' og 64° 55' nordlig bredde og mellom meridianene 0° 23' og 0° 46' østlig lengde, regnet fra Oslo meridian.

Herredets totalareal er 134,61 km² og landarealet 131,89 km². Ifølge jordbrukstillingen 1949 hadde Nærøy et jordbruksareal på 13,47 km² og et produktivt skogareal på i alt 9,52 km². Etter folketellingen 1950 var den hjemmehørende folkemengde 2348 personer, dvs. en befolknings-tetthet på 17,8 innbyggere pr. km² landareal. Ca. 42 % av befolkningen er knyttet til jordbruk og skogbruk, ca. 10 % til fiske og fangst, og ca. 22 % til industriell virksomhet, mens resten fordeler seg på andre næringer. Jordbrukstillingen viser at 12.506 dekar er dyrka jord, som er fordelt på i alt 385 bruk. Gjennomsnittstørrelsen av brukene er med andre ord ca. 32 dekar dyrka mark. Det er høyavl og husdyrproduksjon som har størst betydning her, men også kornproduksjonen spiller en ikke ubetydelig rolle i Nærøy.

Av industribedrifter innen herredet kan nevnes en hermetikfabrikk på Abelvær, og et båtbyggeri ved ferjestedet Ottersøy.

Fjellgrunnen består av granitt og gneis, sannsynligvis av kaledonisk opprinnelse. Granitten, overveiende gneisgranitt, finnes først og fremst på Kvingla, for øvrig er biotittgneis og hornblendebiotittgneis mest utbredt.

De løse jordlag som er dannet etter siste istid, består av steddannet forvittringsjord, av myrdannelser, av morener og enkelte

steder av leirjordarter avsatt under den marine grense, som her ligger på 60—70 m o. h.

Myrinventeringen i Nærøy herred er utført etter de samme retningslinjer som tidligere.*) Inventeringen ble utført av undertegnede sommeren 1959 i samråd med direktør Aasulv Løddesøl som foretok en befaring sammen med meg av en del av de større myrområder under markarbeidet.

Av tidligere myrundersøkelser i Nærøy må først og fremst nevnes at daværende myrkonsulent i Det norske myrselskap, Jon Lende-Njaa, i 1912 undersøkte en del av myrene i Bjørndalen etterat «Myrdyrkingsfondet» samme året hadde kjøpt gården Bjørndalen. I 1946 undersøkte og kartla Trøndelag Myrselskap, ved daværende formann, direktør Haakon O. Christiansen, Søråmyra, og et myrområde ved Varøy.

For selskapet Ny Jord foretok Det norske myrselskap i 1958 ved konsulent Osc. Hovde kartlegging av feltet «Myran», et myrområde som ligger inntil vegen mellom Varøy og Bjørndalen. Dette området er påtenkt som bureisingsfelt.

Kartgrunnlaget ved myrinventeringen har vært originalkopier av Norges geografiske oppmålings kartter i målestokk 1:50 000. Myrområdene ble under markarbeidet krokert inn på disse kartter som ble å jourført med hensyn til veger. Med dette kartet som grunnlag er det tegnet et kart over myrene i Nærøy i den nevnte målestokk. Dette kartet er påført spesielle signaturer for de ulike myrtyper m. v. Arealet av de forskjellige myrområder er man kommet fram til dels ved arealberegning på kartet og dels ved direkte måling i marka.

Det totale myrarealet av udyrka myr utgjør ifølge undersøkelsen i alt 6500 dekar, dvs. ca. 4,9 % av landarealet. Areal og prosentisk fordeling av de ulike myrtyper går fram av nedenstående tabell (tabell 1).

Tabell 1.

Myrareal og prosentisk fordeling av de ulike myrtyper i Nærøy herred.

Myrtyper	Areal, dekar	% av myrarealet
Lyngrik kvitmose- og/eller gråmosemyr	50	0,8
Grasrik kvitmose- og/eller gråmosemyr	4260	65,5
Grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen	1615	24,9
Grasmyr av starrtypen	315	4,9
Ren grasmyr	100	1,5
Krattmyr	35	0,5
Bjørkemyr	65	1,0
Furumyr	60	0,9
I alt	6500	100,0

*) Jfr. Aasulv Løddesøl: «Det norske myrselskaps myrinventeringer». Medd. fra Det norske myrselskap, 1941.

Som det framgår av tabellen utgjør grasrike kvitmose- eller gråmosemyrer hele 65,5 % av det totale myrarealet. For øvrig er det grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen som forekommer hyppigst (24,9 %). Videre er det utskilt grasmyr av starrtypen (4,9 %), ren grasmyr (1,5 %), bjørkemyr (1,0 %), furumyr (0,9 %), lyngrik kvitmose- eller gråmosemyr (0,8 %), og krattmyr (0,5 %).

Plantebestanden på myrene i Nærøy er det ført notater over under markarbeidet, og det er også sendt inn vegetasjonsprøver til Universitetets botaniske museum, Oslo, til analyse. Plantebestemmelsene er her foretatt av førstekonservator Per Størmer.

De vanligste mosene på de lyngrike og grasrike mosemyrer er furukvitmose (*Sphagnum nemoreum*), dverg-kvitmose (*Sph. tenellum*), rust-kvitmose (*Sph. fuscum*), kjøtt-kvitmose (*Sph. magellanicum*), vorte-kvitmose (*Sph. papillosum*), kyst-kvitmose (*Sph. imbricatum*), gråmose (*Rhacomitrium lanuginosum*), filt-bjørnemose (*Polytrichum strictum*), myrsigdmose (*Dicranum bergeri*) og grasrose (*Calliergon stramineum*). Dessuten forekommer en del lavarter bl. a. lys reinlav (*Cladonia silvatica*), pigglav (*Cl. unicalis*) og islandslav (*Cetraria islandica*). Av karplanter er torvmyrull og bjønnskjegg mest fremtredende på områdene med grasrik mosemyr, mens røsslyng og kreking er vanligst på de lyngrike mosemyrene. For øvrig er sveltstarr, tranebær, rome og molte ganske alminnelige på disse myrtypene. På områdene som er karakterisert som grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen, er det foruten torvmyrull og bjønnskjegg, notert spredte forekomster av trådstarr, og — særlig på tørre steder — en del blåtopp.

På partiene som er skilt ut som grasmyr av starrtypen, ble notert flere forskjellige starrarter og for øvrig arter av snelle samt kvitmyrak. Under starrmyrer er også tatt med en del våte partier hvor vegetasjonen er dominert av takrør. Av utreplanter var rome, bukkeblad og myrkegg alminnelige, og spredte eksemplarer av flekkmarihånd ble funnet. På partiene med ren grasmyr var det en frodig vegetasjon av ulike grasarter og urter, delvis med en del busker av bjørk og selje. På små myrpartier som er utskilt som krattmyr, består krattvekstene av dvergbjørk, pors og skinntryte.

Det friske moselag er gjennomgående 10—20 cm tykt på områder av mosemyr. Bare på enkelte steder er moselaget tykkere enn 20—25 cm. På grasmyrpartiene var moselaget — der det fantes mose i det hele tatt — opptil 10 cm tykt.

Myr dybden varierer fra 0,3 til mer enn 5,0 m. Den internasjonale definisjon for myr krever et humusdekke av minst 0,3 m tykkelse i ugrøftet tilstand, forat et område skal kunne kalles myr. På mange partier lå tykkelsen av humuslaget nær dette minstemålet. På den overveiende del av myrområdene varierte myr dybden fra

0,5—1,5 m. Større myrdybder forekommer forholdsvis sjelden, og bare enkelte steder var dybden til mineralgrunnen større enn 5 m.

Undergrunnen består i første rekke av grus og sand. Bare enkelte steder lå myrene direkte på fjell, men stor stein ble forholdsvis ofte påvist i bunnen av myrene. En del steder, særlig ved noe større myrdybder, besto undergrunnen av leire.

Formoldingsgraden av det øvre myrlaget er for det meste svakt til noenlunde vel formolda, men ganske mange myrområder er partivis karakterisert som nesten uformolda i det øvre myrlaget.

Fortorvingsgraden i 0,5 m ble ved de fleste borpunkter bedømt til H3—H5 etter von Posts skala. H3—H5 vil si svakt til noenlunde vel omdannet torv. Ved en del borpunkter på særlig sumpige partier er fortorvingsgraden satt til H2 i 0,5 m dybde, det vil si så godt som fullstendig uomdannet torv. Fortorvingsgraden stiger oftest med stigende dybde.

De topografiske forhold varierer ganske meget. Det finnes flere større sammenhengende myrområder, men for det meste er det mindre myrpartier som er dannet mellom fjellknauser i terrenget. Arronderingen er ofte dårlig på disse mindre partiene.

Dreneringsforholdene skifter fra sted til sted. Mange partier har dårlig fall, og fjellpartier stenger ofte for utløp av vannet. Tørrleggingen av enkelte myrer er også avhengig av vannstanden i nærliggende vann. For mange myrområder er imidlertid fallforholdene tilfredsstillende og mulighetene for avgrøfting forholdsvis gode.

Myrens høyde over havet varierer stort sett fra ca. 20 til ca. 80 m.

Myrjordprøver til kjemisk analyse er uttatt på i alt 10 steder, 5 prøver er tatt fra grasrik kvitmose- og gråmosemyr, 3 prøver fra grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen og 2 prøver fra grasmyr av starrtypen. Analysene er utført av Statens landbrukskjemiske kontrollstasjon i Trondheim. Prøvene er tatt fra de øverste 20 cm av myrlaget, dvs. fra dyrkingssjiktet.

For mosemyrprøvenes vedkommende er volumvekten i gjennomsnitt 84 g tørrstoff pr. liter, som svarer til svakt formolda myrjord. Variasjonene er små, fra 76 g til 94 g pr. liter. Suretsgraden uttrykt ved pH-verdien viser at prøvene stort sett er sterkt sure. Variasjonen er her 4,50—5,02. Askeinnholdet er noe mindre enn middeltallet for tidligere undersøkte prøver fra denne myrtypen.*) Det samme gjelder for innholdet av kvelstoff og kalk uttrykt i prosent. Beregnes innholdet i kg pr. dekar til 20 cm dyp, er mengden for begge stoffer, på grunn av de lave volumvekter, atskillig mindre enn middels for tilsvarende myrtyper. Volum-

*) Jfr. Aasulv Løddesøl: Myrene i næringslivets tjeneste (s. 126). Grøndahl og Søns Forlag, Oslo, 1948.

vektene for prøver av grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen og for grasmyr av starrtypen varierer mellom 86 g pr. liter og 134 g pr. liter, dvs. at prøvene er svakt til noenlunde vel formolda. pH-verdien viser at også disse prøvene er sterkt sure. Askeinnholdet er høyere enn for mosemyrprøvene, men lavt sammenliknet med middeltallet for grasmyrprøver. Dette gjelder også for kvelstoffinnholdets og kalkinnholdets vedkommende. Alle prøver inneholder lite fosfor, men forholdsvis mer kalium. I prøvene ble det også bestemt innholdet av mikronæringsstoffene kopper, mangan og bor. Alle prøvene viser lavt innhold av disse stoffer. I to av prøvene ble mangan i det hele tatt ikke påvist ved den benyttede analysemetode.

Brenntorvforekomster i Nærøy. På 760 dekar av myrarealet kan det stikkes tilsammen 646.000 m³ brenntorv (råtorv). Torva er for det meste av middels god kvalitet. Det ble tatt ut to brenntorvprøver til analyse. Resultatet av analysene ses av følgende sammenstilling.

Tabell 2. *Analysar av brenntorvprøver fra Nærøy.*

Prøve nr.	Prøvested	Vann %	Volumvekt lufttørr g/dm ³	Sammenholdsgrad	Askeinnhold, vannfri %	Brennverdi, kalorier pr. kg	
						Vannfri	Opprinnelig
1.	Vågsengen	29,6	476	1,5 +	2,5	5289	3335
2.	Valmyrene	16,4	449	1,0	1,0	5536	4277

Volumvekten av prøvene er noe lav. Sammenholdsgraden er god i prøve nr. 2 og middels god i prøve nr. 1. Askeinnholdet er lavt i begge prøver. Brennverdien av vannfritt stoff er middels god.

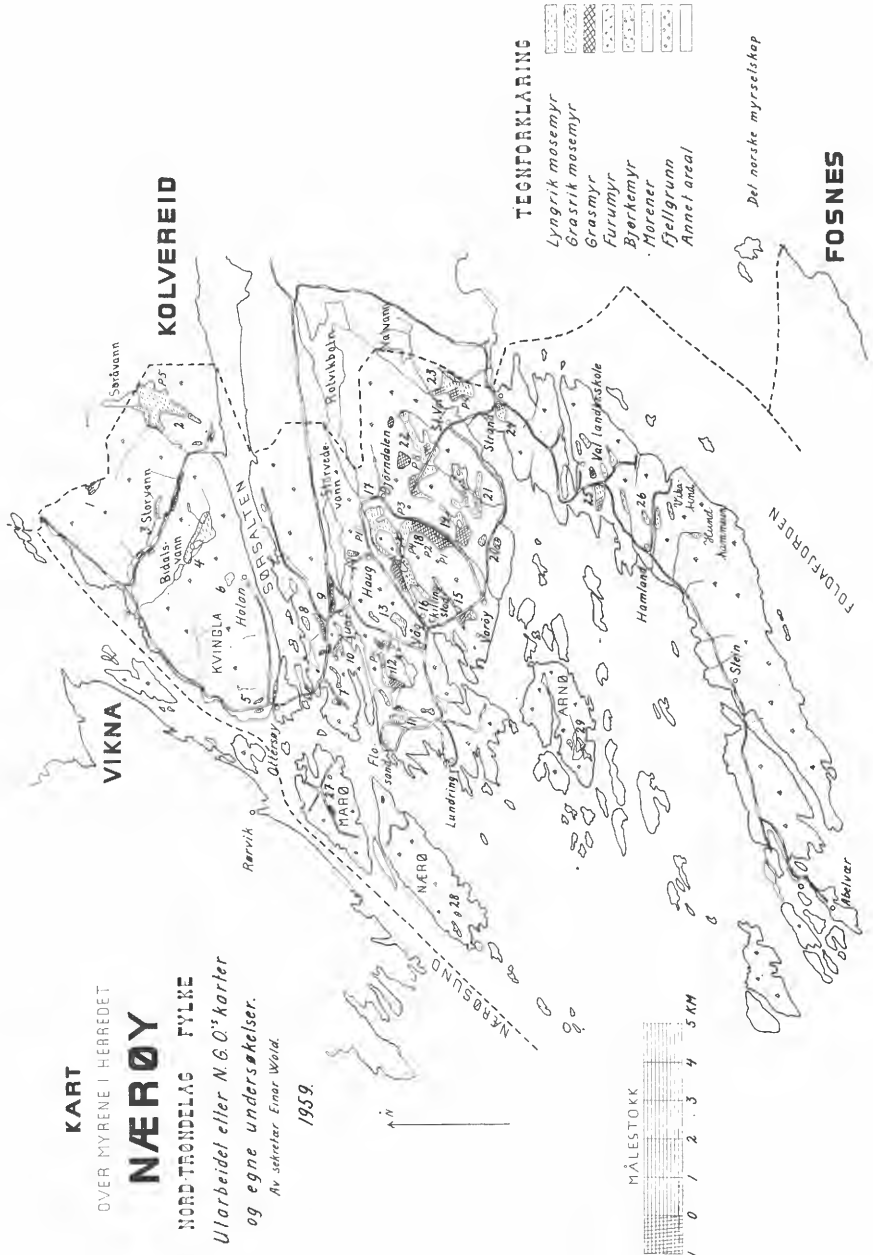
Strøtorv ble ikke påvist i nevneverdig mengde i Nærøy.

Kort beskrivelse av de enkelte myrområder.

Under inventeringen ble myrene i Nærøy inndelt i 29 naturlig avgrensede myrområder som er tegnet inn på kartet og gitt numrene 1—29. Feltene er stort sett nummerert nordfra og sørover med øyene til slutt. I tillegg til de nummererte myrområdene, finnes spredt over hele herredet en del myrer som er for små til å komme med på kartet. Arealoppgaven, som er nevnt foran, omfatter også disse småmyrene.

Det vil i det følgende bli gitt en kort oversikt over myrene i de forskjellige distrikter i Nærøy. I Myrselskapets arkiv finnes mer detaljerte og utførlige beskrivelser av de forskjellige myrområder, men plassen tillater ikke å ta med alt her.

På grensen mot Kolvereid i nord finnes i fjellet i ca. 130 m høyde

KART

OVER MYRENE I HERREDET

NÆRØY

NORD-TRONDALAG FYLKE

Utarbeidet eller N.G.O.'s karter
og egne undersøkelser.

Av skretter, Einer Wold.

1959.

TEGNFORKLARING

- Lyngrik mosemyr
- Gråstrik mosemyr
- Grasmyr
- Furumyr
- Bjerkemyr
- Hørene
- Fjellgrunn
- Annet areal

Del norske myrselskap

FOSNES

et myrområde som deles av herredsgrensen (kartfig. nr. 1). Myrpartiet på Nærøy-siden er ca. 70 dekar, hvorav halvparten er karakterisert som grasrik gråmosemyr og halvparten som grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Myra er grunn, mindre enn 1,0 m. Den ligger på steingrunn, og store blokker stikker opp. Atkomsten er vanskelig, og myra er uskikket til dyrking.

I sørenden av Søråvann (kartfig. nr. 2) ligger et stort sammenhengende myrområde og 3 mindre myrpartier sør for dette, tilsammen ca. 940 dekar myr. Herav er ca. 820 dekar karakterisert som grasrik gråmose- og kvitmosemyr, ca. 110 dekar som grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen og ca. 10 dekar som grasmyr av starrtypen. Midtpartiet på det store området inntil vatnet består for det meste av artsfattig grasrik gråmosemyr, mens kantpartiene består av mer frodig, grasrik kvitmosemyr. Det er særlig det hellende partiet på vest- og nordsida av myra som består av grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Myra er stort sett dypest på midtpartiet, største målte dybde er her 3,5 m, men for det meste ligger det mellom 1,5 og 2,5 m. Det finnes mange vassdammer og bløte partier uten vegetasjon i dette midtpartiet. Undergrunnen er mest sand og grus, men mange steder danner sanden og grusen bare et tynt lag som hviler på leire. Ved bunnen av myra ble det praktisk talt over hele området funnet torv med brenntorvkarakter. Anslagsvis kan det her på ca. 165 dekar stikkes ca. 165.000 m³ brenntorv. Feltet har for det meste godt fall mot bekken, som har utløp sørover. Det går veg fram til myra. Hellinga med myrull-bjønnskjeggmyr og en del av partiene med frodig grasrik kvitmosemyr — i alt ca. 200 dekar — er gitt dyrkingsverd D 3—4, dvs. noenlunde god til mindre god dyrkingsmyr, mens resten er gitt dyrkingsverd D 4—5, dvs. mindre god til dårlig dyrkingsmyr.

De mindre myrområder under dette kartfigurnummer varierer en del. Myrpartiet sør for vegen — ca. 20 dekar med ca. 10 dekar starrmyr og ca. 10 dekar grasrik kvitmosemyr — er karakterisert som noenlunde god dyrkingsmyr, D 3, mens de øvrige to områder er karakterisert som mindre god til dårlig dyrkingsmyr, D 4—5. På disse områder kan det på tilsammen ca. 60 dekar stikkes ca. 50.000 m³ brenntorv.

I alt ca. 150 dekar myr fordelt på 5 områder ved Storvannet og sørøst for dette (kartfig. nr. 3) må hovedsakelig karakteriseres som grasrik kvitmose- og gråmosemyr. På et grunnere parti på ca. 30 dekar er myrtypen grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Myrudybden for områdene varierer fra 0,3 m til ca. 2,0 m. Undergrunnen er sand, grus og stein og delvis også fjell. Brenntorvstikking kan uten skade for jordsmonnet foregå på ca. 15 dekar i ca. 1,0 m tykt lag, dvs. det kan stikkes ca. 15.000 m³ råtorv. Ca. 15 dekar ved vegen inntil tidligere dyrka mark er gitt dyrkingsverd D 3—4, dvs. noenlunde god til mindre god dyrkingsmyr, mens resten er gitt dyrkingsverd D 4—5, dvs. mindre god til dårlig dyrkingsmyr.

I Bidalen (kartfig. nr. 4) finnes et sammenhengende myrområde på ca. 410 dekar. Hele området består av grasrik mosemyr, dels med kvitmoser og dels med gråmose. Enkelte steder langs bekkesig vokser en del starrarter, men stripene er så små at hele arealet må betegnes som mosemyr. Myrdybden er for det meste 1,0—2,0 m, undergrunnen er stein og grus. På enkelte steder stikkes litt torv av middels god kvalitet. Det kan på ca. 135 dekar av arealet stikkes et 1 m tykt lag med brenntorv, dvs. ca. 135.000 m³. Myra har fall mot bekken som renner ut i Bidalsvann. Ca. 260 dekar er karakterisert som mindre god dyrkingsmyr, D 4, og ca. 150 dekar som mindre god til dårlig dyrkingsmyr, D 4—5.

Ved ungdomshuset og ved vegen like nord for Ottersøy (kartfig. nr. 5) finnes to myrer på tilsammen ca. 43 dekar. Det meste er grasrik kvitmosemyr, men et mindre parti er grasmyr. Dybden varierer mellom 0,8 m og 2,0 m, undergrunnen er grus og stein. Dyrkingsverdet er satt til D 3—4 og dels D 4—5, dvs. noenlunde god til dårlig dyrkingsmyr. På tilsammen 13 dekar kan det her stikkes 13.000 m³ brenntorv.

Innunder fjellet nord for Holand er det på rektangelkartet tegnet inn et myrområde på ca. 60 dekar (kartfig. nr. 6). Bare omkring 10 % av arealet består av myr — grasrik kvitmosemyr — med myr- dybder på inntil 0,8 m. Resten av arealet består av sandmo hvor det vokser furu med lyng i bunndekket. Disse myrpartiene må uskikket til dyrking, men skog vil man sannsynligvis få til å trives her.

Sør for Ottersøy (kartfig. nr. 7) finnes tilsammen ca. 90 dekar myr fordelt på flere felter. Myrpartiene er hovedsakelig grasrik kvitmosemyr med en del gråmosestuer. Fjellskjær stikker opp mange steder. Myrdybden er vanligst 0,7—1,7 m og undergrunnen mest grus og stein. Mulighetene for tørrlegging er til dels dårlige. Ca. halvparten av arealet er gitt dyrkingsverd D 4, dvs. mindre god dyrkingsmyr og ca. halvparten dyrkingsverd D 5, dvs. dårlig dyrkingsmyr.

Ved riksvegen hvor vegen tar av til Sandnes (kartfig. nr. 8) ligger i alt ca. 150 dekar myr, herav er ca. halvparten utskilt som grasrik kvitmose- og gråmosemyr og ca. halvparten som grasmyr fordelt på grasmyr av startypen og grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Myr- dybden er inntil 3,5 m på de dypeste partier, for det meste er den 1,0—2,0 m. Undergrunnen består av grus og sand. Avgrøfting vil til dels falle vanskelig på enkelte partier. Ca. halvparten av arealet er karakterisert som mindre god dyrkingsmyr, D 4, og ca. halvparten som mindre god til dårlig dyrkingsmyr, D 4—5. På tilsammen 9 dekar av disse myrpartiene kan det nyttes 8.000 m³ brenntorv uten skade for jordsmonnet.

Nord for Aune ligger ca. 80 dekar myr langs riksvegen (kartfig. nr. 9). På myra her er ca. 25 dekar utskilt som lyngrik kvitmosemyr, ca. 24 dekar som grasrik kvitmose- og gråmosemyr, ca. 17 dekar som grasmyr, og på ca. 14 dekar — som er avtorvet — består vegetasjonen

av tett bjørk- og seljekratt. Ca. 15 dekar av mosemyrpartiet lengst vest er grøftet for dyrking. Myrdybden varierer for det meste fra 2,0—3,0 m. Undergrunnen er sand og grus. Dyrkingsverdet er satt til D 3—4, dvs. noenlunde god til mindre god dyrkingsmyr. På ca. 25 dekar kan nyttes 25.000 m³ brenntorv av god kvalitet.

Vest for Aune (kartfig. nr. 10) ligger et område på ca. 75 dekar myr. Av myrarealet er ca. 50 dekar grasrik kvitmose- og gråmosemyr, ca. 8 dekar i vestenden av myra kan karakteriseres som krattmyr (pors og vierkratt), mens resten består av grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Myrdybden er ned til 2,0 m, men er for det meste 0,5—1,0 m. Undergrunnen er grus, men lave fjellknauser stikker fram flere steder på myra. Det vestligste parti, vesentlig med krattmyr, kan karakteriseres som noenlunde god dyrkingsmyr, D 3, resten er dårlig egnet til dyrking, D 5. På ca. 5 dekar i øst-enden av myra kan det nyttes ca. 5.000 m³ brenntorv.

Kartfig. nr. 11 og 12 omfatter myrene mellom Flosand og bygdevegen Våg—Aune. Det finnes her tilsammen ca. 325 dekar myr, derav er ca. 190 dekar karakterisert som grasrik mosemyr, ca. 115 dekar som grasmyr av starrtypen, og et parti på ca. 20 dekar som ren grasmyr. Særlig grasmyrpartiene er grunne, for det aller meste grunnere enn 1,0 m, mens mosemyrpartiene jevnt over er noe dypere, ca. 2,0 m. Undergrunnen er vesentlig sand og grus, ofte ble det funnet skjellrester i sanden. På de lavereliggende partier var sanden løsere med skjellrik leire. Dyrkingsmulighetene for en del av området er avhengig av senkning av vannstanden i de tre vannene som ligger her. Under forutsetning av at en senkning av vannene utføres, vil alle partier med grasmyr kunne karakteriseres som god til noenlunde god dyrkingsmyr, D 2—3, mens mosemyrpartiene er mindre god dyrkingsmyr, D 4.

Øst for vegeen mellom Våg og Aune (kartfig. nr. 13) ligger to myrområder med grasrik kvitmosemyr på tilsammen ca. 140 dekar. Myrdybden på det største partiet er ca. 1,0—1,5 m med undergrunn av sand og grus. På det mindre myrområdet lenger nord er myrdybden noe større, og det stikkes her en del brenntorv. Anslagsvis kan det nyttes ut ca. 15.000 m³ torv av middels god kvalitet på et område på ca. 15 dekar. Det er muligheter for tørrlegging av disse myrene. Dyrkingsverdet er satt til D 4, dvs. mindre god dyrkingsmyr.

Kartfig. nr. 14 betegner ei myr sør for Storvedevann ved vegeen mellom Aune og Haug. Arealet er ca. 35 dekar, og en sandbanke på ca. 10 dekar går tvers over myra. Ca. 10 dekar er krattmyr, ca. 12 dekar lyngrik kvitmosemyr, og resten er grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Myra er for det meste 1,0—2,0 m dyp. Undergrunnen er sand, men i nord grenser myra opp mot fjellknauser. Fallet er godt, og sett under ett, kan myra karakteriseres som noenlunde god til mindre god dyrkingsmyr, D 3—4.

På begge sider av vegen mellom Våg og Varøy (kartfig. nr. 15) finnes ca. 100 dekar myr, herav er ca. 60 dekar grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen, ca. 10 dekar ren grasmyr med noe selje og bjørk og ca. 30 dekar grasrik kvitmosemyr. Myrene er grunne, overveiende 0,5—1,0 m dype på sand og grus. Det er forholdsvis gode muligheter for avgrøfting her. Dyrkingsverd D 3—4, dvs. noenlunde god til mindre god dyrkingsmyr.

Mellom Skillingstad og vestre Løypmotjønn finnes et sammenhengende myrområde på i alt ca. 375 dekar (kartfig. nr. 16). Av dette er ca. 205 dekar skilt ut som grasrik kvitmose- og/eller gråmosemyr, ca. 16 dekar som lyngrik kvitmosemyr, ca. 60 dekar som grasmyr av starrtypen, ca. 55 dekar som ren grasmyr, ca. 7 dekar som furumyr og ca. 34 dekar som bjørkemyr. På arealet med grasrik mosemyr er det kvitmoser som dominerer, men det er også et betydelig innslag av gråmose. På det meste av starrmyrpartiene er det bløtt i overflaten, til dels flytende. Starrartene er hovedsakelig trådstarr og flaskestarr, på noen mindre felter er takrør sterkt fremtredende. Furumyrpartiet ligger inntil vestre Løypmotjønn, mens partiene med grasmyr og bjørkemyr vesentlig er å finne langs sørsida av myra. Dybden er størst på det bløte midtpartiet med inntil 4,5 m på det dypeste. På største delen av området ligger imidlertid myrdybden mellom 1,0 og 2,0 m. Undergrunnen er mest sand, men på det dypeste partiet er det leire i bunnen. Det vil være mulig å drenere store deler av denne myra til den nylig gravde kanalen som er en utdypning av bekken som renner ut ved Skillingstad. Dyrkingsverdet vil variere noe for dette feltet avhengig av myrtypen og mulighetene for drenering, men sett under ett kan det settes til D 3—4, dvs. noenlunde god til mindre god dyrkingsmyr.

Myrene i Bjørndalen (kartfig. nr. 17) utgjør i alt ca. 485 dekar. Av dette er ca. 355 dekar skilt ut som grasrik kvitmosemyr, ca. 25 dekar som grasmyr av starrtypen, ca. 50 dekar som grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen og ca. 55 dekar som furumyr. Det store sammenhengende området med grasrik kvitmosemyr øst for østre Løypmotjønn og øst for kollen, har avløp dels mot Løypmotjønn og dels mot kanalen nord for kollen. Det nedre partiet med fall mot Løypmotjønn er fast i overflaten, og myrdybden er 0,7—1,8 m, mens det øvre området, hvor enkelte partier er karakterisert som gyngende og til dels flytende, har myrdybder på 1,7—3,0 m. Fortorvingsgraden i det øvre myrlaget er svak mange steder her, og torva må på enkelte partier nærmest karakteriseres som strøtorv. De sentrale deler av dette øvre området er derfor forholdsvis dårlig egnet til dyrking. Nord for kollen finnes en del starrmyrpartier hvor det bl. a. vokser noe takrør. Ved et borpunkt her ble ikke mineralgrunnen nådd med et 5 m langt bor, men i 4—5 m dybde ble det funnet gytje. Ellers varierer myrdybden innen dette området mellom 1,7 og 3,5 m. På partiet med myrull-bjønnskjeggyr, lengst i vest på myra, vokser

foruten myrull og bjønnskjegg, ganske rikelig med blåtopp. Myr-overflaten på dette partiet er fast, på enkelte steder var sand (flomsand) innblandet i torvlagene. Bortsett fra det bløte midtpartiet som må karakteriseres som mindre god til dårlig dyrkingsmyr, D 4—5, kan myrene i Bjørndalen betegnes som noenlunde gode til mindre gode dyrkingsmyrer, D 3—4.

Sør for Løypmotjønn, langs vegen mot Varøy, ligger et myrområde på 450 dekar (kartfig. nr. 18). Det meste av myra samt en del tiliggende skogsmark er kjøpt av Ny Jord med tanke på bureising. Dette feltet (Myran) ble — som foran nevnt — kartlagt og undersøkt av Myrselskapet i 1958. Av myra er 322 dekar karakterisert som grasmyr og 128 dekar som grasrik kvitmosemyr med spredte gråmosestuer. Ca. 15 dekar av grasmyrpartiene er karakterisert som starrmyr med sterk vekst av takrør, resten er myrull-bjønnskjeggmyr. Myrdybden på mosemyra er jevnt over 2,0—3,0 m, mens den på grasmyra (bortsett fra partiet med starrmyr) oftest er mindre enn 1,0 m. Undergrunnen består av leirblandet sand, sandblandet leire eller grus og unntakelsesvis av fjell. Partiene med myrull-bjønnskjeggmyr har vi gitt dyrkingsverd D 3 og D 4, dvs. noenlunde god og mindre god dyrkingsmyr. Mosemyrpartiet er betegnet som mindre god dyrkingsmyr, D 4.

Øst for vegen Bjørndalen—Varøy (kartfig. nr. 19) ligger ca. 280 dekar myr, derav er ca. 140 dekar grasrik kvitmosemyr og ca. 140 dekar grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Myrdybden er inntil 1,5 m, for det meste er den 0,5—1,0 m. Undergrunnen er hovedsakelig sand, enkelte steder stein eller fjell. Store deler vil kunne grøftes og dyrkes. Dyrkingsverdet er satt til D 3—4, dvs. noenlunde god til mindre god dyrkingsmyr.

Et stykke øst for Varøy — på begge sider av vegen til Val — ligger to myrområder på tilsammen ca. 80 dekar (kartfig. nr. 20) med hovedsakelig grasrik kvitmosemyr. Myrdybden er inntil 2,0 m og undergrunnen består av sand. Myrpartiene har brukbart fall, og det er muligheter for grøfting. Myrene er gitt dyrkingsverd D 3—4, dvs. noenlunde god til mindre god dyrkingsmyr. På tilsammen 16 dekar her kan nyttes ca. 8.000 m³ brenntorv av dårlig kvalitet.

På det forholdsvis store myrområdet — i alt 460 dekar — på begge sider av Vindskielva (kartfig. nr. 21) er ca. 260 dekar skilt ut som grasrik kvitmosemyr og ca. 200 dekar som grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Myrdybden er bare få steder større enn 2,0 m, for det meste er den 0,5—1,5 m. Undergrunnen består overveiende av sand, men en del steder også av grus og stein, og enkelte steder ligger myra direkte på fjell. På mosemyrpartiene er torva dårlig omdannet i det øverste laget, mens myrull-bjønnskjeggmyra har en midlere omdanningsgrad. Langs kantene stikkes en del brenntorv. Store deler av myra har fall mot elva. Myra må karakteriseres som mindre god dyrkingsmyr, D 4. På ca. 40 dekar kan det nyttes ca. 20.000 m³ brenntorv av mindre god kvalitet.

Fra Store Val går det veg nord-vestover til Valmyrene (kartfig. nr. 22), hvor det er anlagt noen bureisingsbruk. Det finnes her et større sammenhengende myrområde på ca. 470 dekar, dessuten to mindre myrer oppe i fjellet, Bjørnhullet og Kistemyr, på tilsammen ca. 100 dekar. Av det store myrområdet er ca. 320 dekar grasrik kvitmose- og gråmosemyr, og ca. 150 dekar grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. På det meste av partiene med myrull-bjønnskjeggmyr er myrdybden omkring 1,0 m, mens mosemyrpartiene stort sett er noe dypere. Undergrunnen er mest sand og grus, men stein forekommer ofte. En del av myrene vil kunne dyrkes opp i forbindelse med kanaliseringen som er utført for bureisingsbrukene, og ca. 100 dekar kan karakteriseres som noenlunde god til mindre god dyrkingsmyr, D 3—4. For øvrig må dyrkingsverdet settes til D 4—5, dvs. mindre god til dårlig dyrkingsmyr. På tilsammen ca. 40 dekar kan stikkes ca. 25.000 m³ brenntorv av mindre god kvalitet. Myrene oppe i fjellet er lite egnet til dyrking.

Øst for Store Val, langs grensen mot Kolvereid, ligger ei myr på ca. 360 dekar (kartfig. nr. 23). Ca. 230 dekar er grasrik kvitmose- og gråmosemyr og resten grasmyr. Myrdybden er gjennomgående 1,0—2,0 m på mosemyrpartiene, mens grasmyrpartiene — som finnes mest langs kantene — for det meste er 0,4—1,3 m dype. Undergrunnen er sand og grus, enkelte steder ble stein påtruffet. Et område på ca. 100 dekar, vesentlig grasmyr, i vestenden av myra mot den dyrka jorda vil egne seg bra til oppdyrking, D 3, mens det øvrige må betegnes som mindre god til dårlig dyrkingsmyr, D 4—5. Flere steder på myra stikkes det brenntorv av mindre god kvalitet. Av slik mindre god brenntorv kan det på ca. 100 dekar fortsatt nyttes ca. 5.000 m³.

Ved Strand (kartfig. nr. 24) finnes et myrområde med ca. 70 dekar grasrik kvitmosemyr og ca. 30 dekar grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Ca. 60 dekar av myra dyrkes nå opp sammen med ca. 25 dekar fastmark. Myrdybden varierer mellom 0,3 og 1,4 m, for det meste er den 0,6—1,0 m. Undergrunnen består av leire. Feltet må betegnes som noenlunde god til mindre god dyrkingsmyr, D 3—4.

Ved Val landbruksskole (kartfig. nr. 25) finnes 6 småmyrer på tilsammen ca. 360 dekar. Av dette kan ca. 240 dekar karakteriseres som grasrik kvitmosemyr, og ca. 120 dekar som grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Myrdybden varierer mellom 0,3 og 2,0 m, for det meste ligger den på 0,8—1,5 m. Undergrunnen er sand eller grus, delvis med en del stein. De fleste av myrene vil kunne grøftes, men på enkelte partier vil grøfting falle vanskelig. Sett under ett må myrene her karakteriseres som mindre gode dyrkingsmyrer, D 4. På tilsammen ca. 50 dekar kan det nyttes ut ca. 50.000 m³ brenntorv av middels god kvalitet.

Omkring Hamland (kartfig. nr. 26) er i alt 5 myrer tatt med under samme kartfigurnummer. To mosemyrer på tilsammen ca. 60

dekar som ligger oppe i fjellet ved Hundhammeren og Vikatind, har liten dyrkingsmessig verdi, men området ved Vikatind vil ved grøfting muligens kunne gi brukbar skogproduksjon. De øvrige myrer innen dette kartfigurnummer utgjør tilsammen ca. 160 dekar, derav er ca. 35 dekar grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen og resten grasrik kvit-mosemyr. Myrddybden er inntil 2,0 m, vanligst 0,5—1,5 m. Undergrunnen er mest sand og grus, enkelte steder ligger myra direkte på fjell. Dyrkingsverdet er satt til D 4—5, dvs. mindre god til dårlig dyrkingsmyr. På tilsammen 60 dekar innen dette området kan stikkes i alt ca. 50.000 m³ brenntorv. Av dette finnes ca. 5.000 m³ god brenntorv oppe i fjellet ved Hundhammeren.

På øya Marøy (kartfig. nr. 27) finnes ved vegen, omtrent midt på øya, et myrområde på ca. 20 dekar, hvorav det aller meste er avtorvet. På den avtorvede del, som må karakteriseres som grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen, er myrddybden nå 0,4—0,8 m. Undergrunnen består av sand, grus og stein. På den ikke avtorvede del er myrtypen grasrik kvitmosemyr, og myrddybden er 1,6—1,8 m. Arealet må karakteriseres som mindre god dyrkingsmyr, D 4. Gjenværende nyttbar torvmasse er ca. 4.000 m³. På et torvfelt lenger øst på øya kan på ca. 3 dekar stikkes ca. 3.000 m³ brenntorv. Myra for øvrig her er avtorvet til sandgrunn.

Sørvest på øya Nærøy (kartfig. nr. 28) ligger i et «basseng» i fjellet ca. 50 dekar grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Dyrkingsmessig sett har denne myra liten betydning, men ved tilfredsstillende grøfting kan det sannsynligvis reises skog ute på myra, slik som det er gjort på kantene. Myrddybden er inntil 2,5 m på midtpartiet, undergrunnen er grus og delvis fjell.

I en dal i sørenden av øya finnes ca. 30 dekar bjørkemyr med frodig bunnvegetasjon av gras og urter. Området er grøftet med hensyn på skogproduksjon, og det bør fortsatt vokse skog her, da arealet ikke ligger laglig til for dyrking.

I nord-østre enden av øya ligger ca. 10 dekar frodig grasmyr inntil dyrka mark. Feltet står på grensen til å kunne kalles myr, da myrddybden bare er 0,2 til 0,4 m. Undergrunnen er sand med stort innhold av skjellsand. Feltet er vel egnet til dyrking.

De områder på Store og Lille Arnøy (kartfig. nr. 29) som er inntegnet som myr på rektangelkartet, består overveiende av fastmark, grus, stein og fjell, med et tynt dekke av lyng og forskjellige myrplanter. Bare på enkelte små partier eller «gryter» i fjellet, er dybden av humuslaget så stor — noen få steder opptil 0,4—0,5 m — at disse partier kan betegnes som myr. Dyrkingsmessig sett har disse liten verdi.

Sammenfattende oversikt.

Ved myrinventeringen i Nærøy i 1959, ble det i alt registrert og undersøkt ca. 6.500 dekar myr. Dette myrarealet utgjør ca. 4,9 % av herredets landareal. Inndeling av myrene etter myrtype viser bl. a. at grasrike kvitmose- og/eller gråmosemyrer utgjør ca. 65 % og grasmyr av myrull-bjønnskjegtypen ca. 25 % av det samlede myrarealet (jfr. tabell 1).

Under markarbeidet ble hvert enkelt myrområde bl. a. vurdert som dyrkingsmyr etter en skala med yttergrenser: «Meget god dyrkingsmyr», D 1, og «Dårlig dyrkingsmyr», D 5.

Ved myrinventeringen er i alt ca. 530 dekar karakterisert som gode og noenlunde gode dyrkingsmyrer (D 2 og D 3), ca. 1.840 dekar som noenlunde gode til mindre gode dyrkingsmyrer (D 3—4), og ca. 1.830 dekar som mindre gode dyrkingsmyrer (D 4). Resten av myrene, tilsammen ca. 2.300 dekar, er gitt dyrkingsverd dårligere enn D 4.

I statistikken over dyrkbart, udyrket areal i jordbrukstillingen av 1949, er det anført at Nærøy har 4.261 dekar myr skikket for fulldyrking. Dette tilsvarer med andre ord meget nær det myrareal som i denne undersøkelsen er gitt dyrkingsverd D 4 eller bedre (ca. 4.200 dekar). Ifølge jordbrukstillingen av 1959 har Nærøy 8.080 dekar udyrket mark skikket for fulldyrking. Det er ved denne siste tellingen ikke skilt mellom fastmark og myr. Det tilsvarende areal ved jordbrukstillingen i 1949 var 8.418 dekar.

Resultatene av myrinventeringen i Nærøy viser at herredet har gode muligheter for å utvide arealet av dyrka jord ved myr dyrking.

BRENTORVPRODUKSJONEN I 1960.

Av direktør Aasulv Løddesøl.

Den totale produksjon av brenntorv i inneværende år utgjør ifølge den utarbeidede statistikk tilsammen 601.500 m³.

Statistikken bygger — som i tidligere år — vesentlig på skjønnsmessige oppgaver som er innhentet gjennom de brenntorvproduserende fylkers og/eller herreders forsyningsnemnder. For Finnmark fylkes vedkommende, hvor den alt overveiende brenntorvproduksjon foregår på Statens grunn, er oppgavene innhentet gjennom fylkets torvmester, herr A k s e l S t o c k, assistert av herredenes torvtilsynsmenn, hvorav det i 1960 har fungert i alt 59.

Det er i 1960 produsert brenntorv i 10 av landets fylker, nemlig i alle fylkene fra og med Vest-Agder i sør til og med Finnmark i nord. I tabell I er gitt en fylkesvis oversikt over størrelsen av brenntorvproduksjonen i de enkelte fylker. Som man vil se, varierer produksjonen ganske meget fra fylke til fylke, nemlig fra ca. 200 m³ i Vest-